

T. B. M. M.**TUTANAK DERGİSİ****10 uncu Birleşim****13 . 12 . 2002 Cuma**

.....

Şimdi, gündem dışı ikinci söz isteği, fındık ve fındık üreticilerinin sorunları konusunda Trabzon Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nindir

Buyurun Sayın Hamzaçebi, süreniz 5 dakikadır. (CHP sıralarından alkışlar)

2. – Trabzon Milletvekili Mehmet Âkif Hamzaçebi'nin, fındık üreticilerinin sorunlarına ve uygulanması gereken politikalara ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; fındıkta yaşanan sorunlar hakkında gündem dışı söz almış bulunuyorum. Sözlerime başlamadan önce Genel Kurulun siz değerli üyelerini ve bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, dünyanın en büyük fındık üreticisi ve ihracatçısıdır. Dünya fındık üretiminin yaklaşık yüzde 80'i Türkiye tarafından gerçekleştirilmektedir ve üretimin yine yüzde 80'e yakın kısmı ihraç edilmektedir; ancak, yıllardan beri fındıkta tutarlı politikaların oluşturulamaması nedeniyle, Türkiye, üretim ve ihracattaki bu avantajını maalesef, iyi kullanamamıştır.

Türkiye'nin yıllık fındık üretimi, ortalama 650 000 tondur. Bu üretim, iklim şartlarına göre tabii ki, değişebilmektedir. Örneğin, geçen yıl 700 000 ton civarında gerçekleşen üretim, bu yıl 600 000 ton civarında gerçekleşecektir. Bu üretimin yüzde 10'u iç piyasada tüketilmekte ve yaklaşık 500 000 tonluk bir miktarda da ihraç edilmektedir. Bu rakamlara göre, Türkiye, fındıkta her yıl 100 000 ilâ 150 000 ton civarında bir ürünü stoklarında tutmak zorunda kalmaktadır. Fındık mevsimi her sene ağustosta başlar, fındık fiyatı da genellikle üretim başlamadan ilan edilmiş olur; yani, ağustos ayı geçmeden ilan edilmiş olur; ancak, bu yıl, fındık fiyatı, hükümet tarafından bir hayli geç açıklandı ve bu geç açıklama nedeniyle, piyasalarda bir belirsizlik oluştu; üretici, ne yapacağını bilemez bir durumdaydı.

Kısa bir hatırlatma yapmak istiyorum; fındık fiyatı, hatırlayacaksınız, 26 Eylülde, hükümet tarafından 1 615 000 lira olarak açıklanmıştır. Ancak, bu fiyat belirlenene kadar, üretici, çok daha düşük fiyatlardan, hatta 1 200 000 liraya kadar düşen fiyatlardan veya bu fiyat açıklamasından sonra da, yine farklı fiyatlardan ürününü çoktan piyasaya sunmuştu, satmıştı.

Fındık, Türk ekonomisinin çok önemli bir tarımsal ürünü; 600 000 000 dolarlık ihracat geliri sağlıyor. Bu yönüyle, Doğu Karadeniz ekonomisinin de çok önemli bir ürünü; fındıkta belirlenen fiyat, Doğu Karadeniz ekonomisini çok yakından ilgilendirmektedir. Fındık fiyatı, bu seçimde, âdeta, açık artırmaya çıktı; partiler, iktidar olduklarında fındığa verecekleri fiyatları seçim meydanlarında açıkladılar. Böyle bir ortamda, Adalet ve Kalkınma Partisinin Sayın Genel Başkanı, o zaman 1 615 000 lira olarak ilan edilmiş fındık fiyatının 2 000 000 lira olması gerektiğini söyledi; yani, bunun anlamı, hükümet kurulduğu takdirde, hükümet olurlarsa, fındık fiyatının 2 000 000 lira olması yönünde düzenlemelerin yapılacağıdır. Gerçekte tarım politikaları doğru kurulabilmiş olsaydı, fındığın fiyatı çok daha yukarıda bir yerde teşekkür ederdi; ancak, bu, tabii ki, ayrı bir konu. Şimdi, hükümet olduktan sonra yapılması gereken nedir: Fındık fiyatını 2 000 000 liraya çıkaran düzenlemeyi yapmaktır; yani, üreticinin eline 2 000 000 lira geçecek şekilde fındık fiyatının düzenlenmesidir. Henüz, bu ana kadar, konuya ilişkin bir düzenleme görmedik; ancak, basından, konuya ilişkin bir kararname hazırlandığını öğrenmiş bulunuyorum. Kararnamenin içeriği, tabii ki, kararname çıkmadığı için belli değil; ancak, basına yansıyan haberlerden 2 000 000 lira olarak düşünülen fiyatın, fındığını henüz satmamış olan kişilere uygulanacağını öğreniyoruz. Bunun doğru olabileceğine ihtimal vermek istemiyorum. Hazırlanan kararname böyle ise bir kere üreticiler arasında bir ayırım yapılmış olacaktır. Devlet, üreticisi arasında ayırım yapmaz. Seçim meydanlarında böyle bir ayırım yapılacağı ifade edilmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Toparlayın lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - Peki; Sayın Başkan bitiriyorum.

Bu yıl üretilen fındıkta durum nedir. Üretimin yaklaşık yüzde 70'i pazara inmiştir, yani satılmıştır. Fındık üretimi yapan ailelerin yaklaşık yüzde 84'ünün fındık arazisi 10 dönümün altındadır ve asıl ihtiyaç sahibi olan bu kesim, bu üretici kesim fındığını çoktan satmıştır. Bu durumda 2 000 000 liralık fiyatın sadece fındığını satmamış olanlara uygulanacak olması, ekonomik olarak durumu nispeten iyi olan az sayıdaki üretici ile sayıları çok çok az olan stokçuya yarayacaktır, bu nedenle, bu fiyatın fındığını elinden çıkarmış olana da mutlaka uygulanması gerekir. Devlet, vatandaşına adil ve eşit davranmak zorundadır. Eğer lehine uygulama yapılacak bir kesim var ise, bu, ihtiyaç sahibi olup, fındığını çoktan elinden çıkarmış olan üreticidir. Üreticiyi bir kenara bırakıp, sadece stokçu için bir kararname çıkarılabileceğine ihtimal vermek istemiyorum. Üretici fındığını satmış olduğu için kendisine bu fiyatın veya fiyat farkının nasıl ödeneceği sorusu akla gelebilir, bunun çözümü kolaydır. Her üreticinin fındık üretimi yaptığı alan bellidir, ürettiği fındık miktarı bellidir, buna göre kilogramda 2 000 000 liraya ulaşacak şekilde bir prim ödemesi yoluyla üreticinin bu sorunu çözülebilir. Böyle bir uygulamayla ihracatın da olumsuz etkilenmemesi sağlanmış olur.

Şu anda fiyat konusunda yaşanan bu kargaşa, ihracatı kilitlemiştir. Geçen yılki ihracat 520 000 tondur. Bu yıl ülke ihracat hedefi, programda 31 milyar dolar iken, 35 milyar dolara gittiğini görüyoruz. İhracatta ülke genelinde böyle bir hedef yakalarken, fındıkta ihracat rakamının düşecek olmasını beklemek, böyle bir ihtimali beklemek, doğrusu, son derece üzüntü verici.

Fındıkta bugüne kadar zorlukla yakalamış olduğumuz, elde etmiş olduğumuz dışpazarları kimseye kaptırma lüksümüz yoktur.

Üreticiye verilen sözlerin tutulmasını bekliyoruz. Fındığını satmış olan üretici mutlaka desteklenmelidir.

Artan ihracat içinde fındık ihracatının payının da mutlaka artması gerekir. Uygulanacak politikalar, bir yandan üreticiyi desteklerken, bir yandan da mutlaka ihracatı teşvik edici nitelikte olmalıdır. Fındıkla ilgili politikalar bu şekilde düzenlenmelidir.

Sözlerimi burada bitiriyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Hamzaçebi.